

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ένα αλλιώτικο κυνήγι

Του Γιάννη Υφαντόπουλου – Φιλόλογου
και Προέδρου της Δ' ΚΟΣΕ

Δεν είχα καλά - καλά προλάβει να πατήσω το κατώφλι της πόρτας του μαγαζιού του ΘΑΝΑΣΗ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ στο χωριό μου, κάποιο απόγευμα στα μέσα του Σεπτεμβρίου του 1968, όταν ο μαγαζάτορας και φίλος μου γεμάτος χαρά, αφού και τα μουστάκια του ακόμη γελούσαν, μου είπε:

- Π' λες, Γιάννη, αγόρασα σκυλί για λαγό, άλλο πράμα! Πήγα στ' Ανιάδα (χωριό της ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ) και το πήρα. Είναι φαρμάκι για το λαγό. Όπου και να 'ναι, τον βρίσκει. Είναι λίγο μεγάλο στα χρόνια, αλλά είναι τσίφτικο. Το πήρα με δοκιμή. Αν δε μου κάνει, μου είπαν να το πάω πίσω και να πάρω τα λεφτά μου. Είναι άλλο πράμα σ' λέω. Να 'ρθείς το πρωί να πάμε για λαγό τς' Γούρνες...

- Μην τον ακούς αυτόν, το χαμένο το γιο μου, που πέταξε ένα σωρό λεφτά για σκυλί, απάντησε διακόπτοντας το γιο του, ο μπαρμπα-Αντρίτσος, συνομήλικος σχεδόν και φίλος του μακαρίτη του πατέρα μου. Τον κορόιδεψαν οι Ανιαδιώτες! Ποιος ξέρει τι γερακασίμι (γέρικο ζώο) του φόρτωσαν! Πες του να το πάει πίσω και να πάρει τα λεφτά του. Έχει οικογένεια. Τι τα θέλει τα σκυλιά;

-Ελα τώρα να παίξουμε σκαμπίλι (παιχνίδι με την τράπουλα που το έπαιζαν στο χωριό μας, συνήθως όσοι είχαν πάει στα νιάτα τους στην Κων/πολη).

Εκείνο τον καιρό είχα αρχίσει και εγώ, έχοντας πια κλείσει τα 21, να πηγαίνω στο καφενείο και να παίζω δειλά-δειλά, όταν βέβαια απουσίαζε ο πατέρας μου και ο μακαρίτης ο θεός μου ο ΚΩΣΤΑΣ, ο αδελφός του, καμιά ξερή ή σκαμπίλι, που τότε το μάθαινα ακόμη και μου άρεσε πολύ.

Η εξάδα σχηματίστηκε αμέσως. Ο μπαρμπα-Αντρίτσος κουμανταδόρος, και μαζί του η αφεντιά μου και ο επιστήθιος παιδικός μου φίλος, ο Νίκος ο Κουβέλης. Απ' την άλλη μεριά, αντίπαλοί μας, ο μπάρμπα μου ο Νίκος ο Παλαιός (Σαγιόρης ήταν το παρατσούκλι του), άντρας της πρωτεξαδέλφης του πατέρα μου, κουμανταδόρος, και μαζί του ο Θανάσης ο Κουτρούμπας και ο πρωτεξάδελφος της μάνας μου, ο Θανάσης ο Μπαλαγιάννης, μανιώδης κυνηγός και αυτός, συνταξιούχος δασικός.

Δεν είχαμε παίξει δυο-τρεις γύρους, όταν ο Θανάσης, ο καφετζής και μπακάλης του χωριού μου, μου είπε πάλι:

-Γιάννη αγόρασα σκυλί φίνο. Θα φάμε πολλούς λαγούς. Είναι αστραπή σ' λέω. Αύριο θα πάμε για λαγό. Νευρίασε ο μπαρμπα-Αντρίτσος, ο πατέρας του, με τα λόγια του αυτά. Χάναμε βέβαια και στα χαρτιά, τον πείραξε ο γιος του ότι δεν κάνει καλό κουμάντο, μας είπε κανα-δυό διαβόλους, μας πέταξε τα χαρτιά και ύστερα έφυγε.

Έτσι ο Θανάσης μου διηγήθηκε με το νι και με το σίγμα πώς αγόρασε το σκυλί, που - κατά τη γνώμη του - ήταν αφιόνι, φαρμάκι στο λαγό.

-Η Φίνα π' λες, Γιάννη, (αυτό ήταν το όνομα του σκύλου) δε θα αφήσει λαγό για λαγό.

-Καλά, αύριο θα δούμε του απάντησα κι εγώ και - στη συνέχεια - καληνυχτίζοντας τους συγχωριανούς μου, που βρίσκονταν εκεί, έφυγα για το σπίτι μου, για να προετοιμαστώ για το κυνήγι της επόμενης ημέρας.

Πρώτα-πρώτα έστησα τη ζυγαριά στο ξύλινο τραπέζι και γέμισα φυσίγγια με ιταλικό μπαρουτί Μ.Β. σε ^{Ο Θανάσης Κουτρούμπας ανεβασμένος στην καρέκλα (όπως συνήθιζε) στο σπίτι του στις ΓΟΥΡΝΕΣ της ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ στα 1992, δυο χρόνια πριν το θάνατό του.} No 6 για πέρδικες και 4 για λαγό. Γέμισα και με σκάγια No 7 μερικά φυσίγγια, να τα έχω για πουλιά.

Η μάνα μου, στο μεταξύ, ετοίμασε το τραπέζι για το βραδινό φαγητό, ενώ ο πατέρας μου, καθισμένος στο κεφαλόσκαλο της αυλής, σιγοτραγουδούσε:

Έχετε γεια ψηλά θουνά και σεις κοντές ραχούλες. Εσείς Τζουμέρκα κι Άγραφα παλικαριών λημέρια, εσάς αφήνω μάρτυρες, εσείς θα μαρτυρήστε (Κατσαντώνη μου, καπετάνιε μου)...

Δεν άντεξα στον πειρασμό. Πήγα κι εγώ κοντά του, όπως συνήθιζα από μικρό παιδί, και τραγουδήσαμε μαζί δυο-τρία τραγούδια του τόπου μας.

Ύστερα φάγαμε ψωμί, όπως λέγαμε, και πήγαμε για ύπνο.

Ήταν ακόμη τρεις ώρες νύχτα, όταν έφυγα από το σπίτι μου, για να πάμε για λαγό με το Θανάση τον Κουτρούμπα στις ΓΟΥΡΝΕΣ, στο καλύτερο λαγοτόπι και περδικοτόπι του χωριού μου.

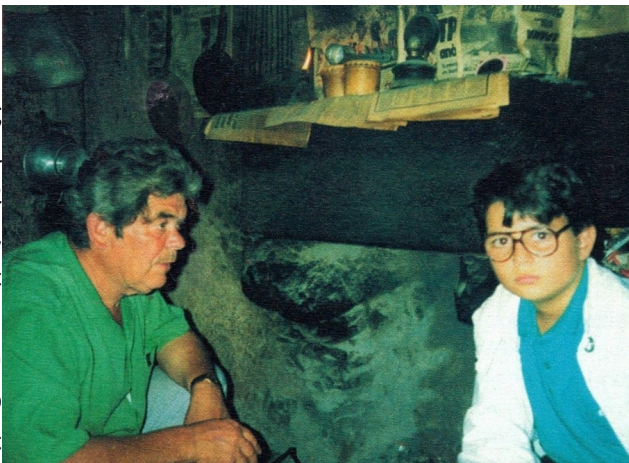
Πήρα μαζί μου δυο-τρία αυγά βρασμένα, λίγο τυρί, δυο σαρδελοκούτια και μπόλικη κουλούρα ψωμί σταρένιο, που είχε ψήσει η μακαρίτισσα η μάνα μου αποβραδís. Σχεδιάζα, βλέπετε, να μείνω εκεί το βράδυ, στο καλύβι του ξαδέλφου μου του Αντώνη του Παλιού. Το είχα από καιρό πείσμα να γυρίσω στο χωριό με αρκετές πέρδικες.

Στο σπίτι του Θανάση βρήκα και τον ανεψιό του, το Γιάννη Κουτρούμπα, γιο του αδελφού του Θανάση και κουμπάρου μου Πάνου Κουτρούμπα, που ήρθε από την Αυστραλία, για να υπηρετήσει στρατιώτης. Και οι τρεις μαζί, ανηφορίζοντας, πήραμε το δρόμο για τις ΓΟΥΡΝΕΣ να δούμε με τα μάτια μας τι σόι σκυλί είχε αγοράσει ο Θανάσης.

Ολόγιομο το φεγγάρι στον ουρανό φώτιζε σαν να ήταν μέρα. Βαδίζαμε συνεχώς για δύο περίπου ώρες μέσα στα έλατα, αναπνέοντας το δροσερό αεράκι του βουνού και συζητώντας - στο δρόμο - για κυνήγια, σκυλιά, φαντάσματα, νεράιδες κι αερικά. Δεν καταλάβαμε ποτέ φτάσαμε στις ΓΟΥΡΝΕΣ.

Η Φίνα, το λαγόσκυλο του Θανάση, μας ακολουθούσε - δεμένο βέβαια με λουρί - αλλά έδειχνε

κάπως κουρασμένο, κάπως ανήσυχο. Ο πολυαγαπημένος μου εξάδελφος Θανάσης Παλαιός, αδελφός αφού για πρώτη φορά ερχόταν σ' του Αντώνη, του μεγαλύτερου αγκιστρολόγου του χωριού μου, αυτό το μέρος. Όταν λύσαμε το σκυλί, ψηλά στο Στρογγυλό, είχε ξημερώσει καλά. **Πιάσαμε βιαστικά τα καρτέρια και, προτού να περάσει** ^{Οταν ήρθε από τον Καναδά στο χωριό μας. ύστερα από απουσία 28 χρόνων. Όταν ήμουν και εγώ στην ηλικία του γιου μου (12 χρονών), με το Θανάση ήμαστε αχώριστοι σύντροφοι στο κυνήγι. Σ' αυτό το καλύθι του στις ΓΟΥΡΝΕΣ πέρασα το βράδυ μου τότε που αναφέρομαι στο αφήγημά μου. (Φωτ. Αύγουστος 1989)} **ένα τέταρτο της ώρας, ο λαγός,**

κυνηγημένος από το πραγματικά φίνο σκυλί του Θανάση, παρουσιάστηκε στο καρτέρι του Γιάννη. Αυτός (ο Γιάννης), ίσως γιατί σκεφτόταν το στρατό, αφού σε λίγο καιρό, “για την πατρίδα τη γλυκιά, θα ντυνόταν φανταράκι”, είτε γιατί ονειροπολούσε τι άφησε πίσω του, στην Αυστραλία, δεν κατάλαβε τίποτα.

Ήταν αργά πια, όταν ντουφέκισε το λαγό, που είχε αισθητά απομακρυνθεί. Του έριξα κι εγώ, αλλά τον χαιρέτησα κανονικά. Το ίδιο έκανε και ο Θανάσης.

Έτσι ο πρώτος λαγός, που έβγαλε η Φίνα, το σκυλί του Θανάση, σώος και αβλαβής ξέφυγε από όλους μας.

Πήγαμε για δεύτερο και για τρίτο λαγό, αλλά είχαμε την ίδια τύχη. Δεν μπορέσαμε να βάλουμε κανένα στο σακιδιό μας.

Η Φίνα ήταν άριστη στο ξεφώλιασμα του λαγού, αλλά μειονεκτούσε στην καταδίωξη.

Είχε δίκιο ο μακαρίτης ο Θανάσης (που πολύ νέος ακόμη, στα εξήντα δύο του χρόνια, το Φθινόπωρο του 1994, μας άφησε χρόνους, χτυπημένος κι αυτός απ' την επάρατη αρρώστια) ότι το σκυλί που αγόρασε απ' την Ανιάδα ήταν “**άλλο πράμα**”.

Δεν είχε πάει δέκα η ώρα το πρωί, όταν ο Θανάσης και ο ανεψιός του ο Γιάννης έφυγαν από τις ΓΟΥΡΝΕΣ, για να γυρίσουν στο χωριό.

Είχε να πάει αγώι ο μακαρίτης μέχρι το Δερματόρεμα και από εκεί θα έφερνε πράγματα για το μπακαλίκι του.

Εγώ έμεινα στις ΓΟΥΡΝΕΣ. Χτύπησα δυο-τρεις κίσσες στα καλαμπόκια και μια κυριαρίνα που μου έμεινε κι εκείνη πάνω σ' ένα πανύψηλο έλατο. Μάταια προσπάθησα να την κατεβάσω.

-**“Η καλή μέρα απ’ το πρωί φαίνεται”**, λέει ο λαός μας, και έχει πέρα για πέρα δίκιο. Το μεσημέρι έφαγα στην πηγή στο Κεφαλόβρυσο και πήρα έναν υπνάκο κανα-δυο ώρες κάτω από την καρυδιά του μακαρίτη του μπάρμπα μου του Σπύρου του Λωρίδα, πάνω σε ένα παχύ στρώμα από φτέρες, που έκοψα. Ζωή στη Φύση, σκέφτηκα.

Λίγες φορές, θυμάμαι αλήθεια, να κοιμήθηκα τόσο γλυκά και ελαφρά στη ζωή μου. Ξύπνησα όμως απότομα, ίσως γιατί άκουσα μια ντουφεκιά, ίσως γιατί ονειρευόμουν ότι ντουφέκισα εγώ, που είναι και το πιο πιθανό.

“Ο νηστικός καρβέλια ονειρεύεται και η αλεπού κούμαρα”, λέει ο λαός μας σε τέτοιες περιπτώσεις. Έτσι και εγώ, ό,τι δεν πέτυχα ξυπνητός, το πέτυχα στο όνειρό μου.

Νωρίς το απόγευμα πήγα στο Παναϊτέικο το χωράφι, όπου σκότωσα πριν τέσσερα χρόνια από τότε τον πρώτο μου λαγό. Στην άκρη από τα έλατα και τα κέδρα ήταν ένα ρέμα με λίγο νερό που έσταζε λίγο-λίγο σε μια μεγάλη πέτρα, σκεπασμένη με ρίζες και μούσκλια. Εκεί έρχονταν οι πέρδικες από όλη τη γύρω περιοχή και έπιναν νερό πρωί-πρωί και αργά το βράδυ, όταν άρχιζε να σουρουπώνει.

Πού θα μου πάνε, σκέφτηκα.

Δυο-τρεις πέρδικες τις έχω σίγουρες. Μου το είχαν πει πολλοί ότι εκεί έρχονταν οπωσδήποτε πέρδικες και δεν είχα καμιά αμφιβολία, γιατί και ο τόπος ήταν γεμάτος κουτσουλιές.

Έφτιαξα τη φυλάχτρα μου με ιδιαίτερη επιμέλεια, έβαλα δυο-τρεις πέτρες κάπως μεγάλες τη μία επάνω στην άλλη, έκοψα δυο βάντες από έλατο και αρκετές φτέρες και έφτιαξα το κάθισμά μου.

Θυμήθηκα το βουκολικό ποιητή Θεόκριτο, που στο πρώτο Βουκολικό του μιλάει για θρόνο βουκολικό.

Αυτός ήταν τώρα για μένα ο κυνηγετικός μου θρόνος. Πρόχειρα φτιαγμένος, όπως και ο θρόνος των βοσκών του Θεόκριτου. Απ’ εδώ θα χτυπούσα δυο-τρεις πέρδικες και θα γύριζα τροπαιούχος και καμαρωτός στο χωριό μου και στο σπίτι μου την άλλη μέρα. Πόσα, αλήθεια, όνειρα δεν έκανα για τα κυνηγετικά τρόπαια που σε λίγη ώρα θα έβαζα στο σακίδιό μου!

Όμως, ένας δυνατός θόρυβος από πέταγμα μεγάλου πουλιού με έκανε να εγκαταλείψω τις ονειροφантаσιές. Απέναντι μου στα είκοσι σχεδόν μέτρα στάθηκε μια πανέμορφη πέρδικα, για να πιει νερό.

Την κοίταξα με θαυμασμό! Άπειρα πράγματα πέρασαν σαν τις κινηματογραφικές ταινίες απ’ το μυαλό μου. Αυτό είναι το πουλί που τόσο τραγούδησε ο λαός μου, σκέφτηκα!

“Πού ‘σουν. πέρδικα γραμμένη, κι ήρθες το πρωί θρεγμένη;

Ήμουνα πέρα στα πλάγια στις δροσιές και στα χορτάρια... κι έτρωγα το Μάη τριφύλλι και τον Αύγουστο σταφύλι...”

Σήκωσα το ντουφέκι μου δυο-τρεις φορές για να της ρίξω, αλλά το κατέβασα αμέσως.

Όχι, δεν είμαι δολοφόνος, είπα μέσα μου. Ίσως και να το φώναζα δυνατά. Το πουλί πάντως έφυγε, αλλά σε λίγο ήρθε άλλο. Πάλι τα ίδια, πάλι οι ίδιες σκέψεις. Ούτε και τώρα μπόρεσα να πατήσω τη σκανδάλη του ντουφεκιού μου. Είμαι κυνηγός και όχι εκτελεστής, διαλογίστηκα. Οι κυνηγοί έχουν λεβεντιά, δε σκοτώνουν με μπαμπεσιά...

Τρίτο στη σειρά ήρθε για νερό ένα μικρό περδικόπουλο, Αυγουστιάτικο πεταρούδι εκείνης της χρονιάς.

Τώρα δεν υπήρχε περίπτωση να ρίξω. Θυμήθηκα τη μάνα μου τη στιγμή εκείνη.

Όταν ήμουν μαθητής της δευτέρας Δημοτικού, έφερα μια φωλιά από αϊτομάχο στο σπίτι με τα μικρά, έτοιμα να πετάξουν. Τότε η μακαρίτισσα με έστειλε πίσω και πήγα τη φωλιά εκεί που ήταν πριν την πάρω. Έτσι, ποτέ από τότε δεν πήρα φωλιά άλλη φορά. Και τώρα με το περδικόπουλο, δεκατέσσερα χρόνια αργότερα, η ανάμνηση, του τι μου είχε συμβεί τότε, με έκανε ανήμπορο να ρίξω ντουφεκιά.

Με κατεβασμένο το κεφάλι πήρα το δρόμο για το καλύβι του Αντώνη που θα περνούσα το βράδυ.

Στο Κεφαλόβρυσο, στην πηγή, όπου έφαγα το μεσημέρι, συναντήθηκα με το Γιώργο το Λάμπρη. Πότιζε τα πρόβατά του νερό και, παίζοντας με τη φλογέρα του, τραγουδούσε παλιές δόξες της Κλεφτουριάς, πόνους της ξενιτιάς και πίκρες της αγάπης.

Ένα του τραγούδι, που το είπε με πολύ πόνο ψυχής, γιατί ήταν και αυτός βοσκός, θα μου μείνει για πάντα αξέχαστο:

“Μαράθηκαν τα δέντρα κι ούλα τα κλαριά

μαράθηκε κι ο Δήμος απ’ τα κλάματα.

Στα πέντε αλώνια βγαίνει

κι αγνάντια στο χωριό

βλέπει φωτιά αναμμένη

μεσ’ τα πρόβατα”.

Είχε νυχτώσει για τα καλά, όταν έφτασα στο καλύβι του Αντώνη. Μόλις είχε βγάλει απ’ τη φωτιά φρέσκες κολοκυθοκορφές, που τις είχε μαγειρέψει με ξινοτύρι και γιδίσιο βούτυρο.

Φάγαμε και πέσαμε για ύπνο. Είχα τη συνείδησή μου ήσυχη ότι στην περίπτωση αυτή έκανα εκείνο που ορίζει ο άγραφος κώδικας ηθικής, τον οποίο ο λαός μου, απ’ τα μυθικά ακόμη χρόνια, είχε καθιερώσει, σχετικά με το κυνήγι:

“Ποτέ δεν πρέπει να ρίχνουμε σε μικρά πουλιά ή ζώα και ποτέ δεν κυνηγούμε θηράματα, όταν αυτά έρχονται στην πηγή για νερό...”. Πρωί-πρωί την επόμενη μέρα γύρισα στο σπίτι μου.

Η πρώτη κουβέντα του μακαρίτη του γέρου μου ήταν πού είναι οι λαγοί και οι πέρδικες που έφερα. Όταν άρχισα να του λέω τα καθέκαστα, προτού ακόμη να φτάσω στις πέρδικες, με σταμάτησε και μου τραγούδησε, διασκευάζοντας - για να ταιριάζει στην περίπτωση μου - ένα σκωπτικό λαϊκό στιχούργημα:

“Της Δημήτραινας (Θανάσαινας λέει το πουήμα) ο γιος, ο περδικοκυνηγός, όλη μέρα πάει κυνήγι και το βράδυ τρώει κρεμμύδι”.

Πέρασαν τα χρόνια, πέρασαν οι καιροί και ***“το αλλιώτικο κυνήγι”***, που σας αφηγήθηκα, μου το θυμίζει πάντοτε, όταν διδάσκω Λατινικά στους μαθητές μου της τρίτης (Γ') Λυκείου που παρακολουθούν τα μαθήματα της τρίτης (3ης) δέσμης η ακόλουθη επιστολή που έγραψε ο Πλίνιος ο Νεότερος στο φίλο του ιστορικό Κορνήλιο Τάκιτο (έζησαν και οι δύο από το 60 περίπου μ.Χ. μέχρι λίγο μετά το 113 μ.Χ.):

“Όταν βγεις στο κυνήγι, πάρε μαζί σου μολύβι και χαρτί”.

[... Θα γελάσεις. Εγώ έπιασα τρία φοβερά αγριογούρουνα.

Ο ίδιος (τα έπιασες), θα ρωτήσεις. Ο ίδιος. Καθόμουν κοντά στα δίχτυά (μου).

Ήταν πάρα πολύ κοντά μου όχι κυνηγετική λόγχη, αλλά γραφίδα (μολύβι) και πλάκες αλειμμένες με κερί.

Σκεφτόμουν κάτι και το σημείωνα. Παρόλο που είχα άδεια τα δίχτυά (μου), όμως είχα γεμάτες τις κέρινες πλάκες μου.

Τα δάση και η μοναξιά είναι μεγάλα ερεθίσματα της σκέψης.

Όταν θα είσαι σε κυνήγι, μπορείς επίσης και εσύ να πάρεις μαζί σου κέρινες πλάκες. Θα δεις να περιπλανιέται στα βουνά όχι η Άρτεμη, αλλά η Αθηνά. Να έχεις υγεία].

Τα πιο πολλά λόγια είναι, σίγουρα, περιττά.

Αρχείο και ψηφιακή Επεξεργασία: Ζαχ. Ζηνέλης

Δημοσιεύτηκε στο Περιοδικό ΚΥΝΗΓΟΣ & ΦΥΣΗ στο τεύχος ΙΟΥΛΙΟΥ 1998